

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-675

07.10.2016

Генеральному прокурору України

ЛУЦЕНКУ Ю.В.

Шановний Юрію Віталійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Вадатурського А. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 7 жовтня 2016 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.;
матеріали на 26 арк. - тільки адресату.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
Вадатурський Андрій Олексійович

Верховна Рада України, 01008, Київ, вул. Грушевського, 5, тел.: +38(044) 255-37-46, E-mail: avadaturskyi@rada.gov.ua

06 жовтня 2016 року
Вих. № 8-328-1/0932

*Генеральному прокурору
Луценку Ю. В.*

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо незаконної експлуатації державних
земель України шляхом надання командирами
військових частин дозволу фізичним і
юридичним особам здійснювати
господарську діяльність.*

Шановний Юрію Віталійовичу!

На сьогоднішній день склалася ситуація, коли військові частини надають дозвіл фізичним і юридичним особам на вирощування сільськогосподарських культур на землях оборони (переважно на землях військових полігонів) та вчиняють правочини, направлені на спільну діяльність з суб'єктами господарювання, а також засновані на відносинах, пов'язаних з орендою землі, тощо.

Зокрема, після перевірки з визначення реального стану законності використання земельних ділянок Міжвидового навчального центру підготовки військових частин та підрозділів (військова частина А1890), що розташований на території Миколаївського та Веселинівського районів Миколаївської області, (далі – Центр підготовки) було встановлено, що ним використовуються дві земельні ділянки загальною площею 36404,2 га згідно Державного акту на право користування землею серії Б № 062777 від 1989 року (29319,3 га – Широколанівський загальновійськовий полігон І категорії, Миколаївський район) та Державного акту Б № 062408 від 1978 року (7084,9 га – Києво-Олександрівський авіаційний полігон, Веселинівський район). Зазначені ділянки перебувають на обліку земель оборони у Міністерстві Оборони України в квартирно-експлуатаційному відділі (далі КЕВ) м. Миколаєва.

Службовими особами військової частини А1890 в порушення вимог Земельного кодексу України, Законів України «Про Збройні Сили України», «Про використання земель оборони» упродовж 2010 – 2015 років укладено 16 договорів із суб'єктами господарювання (юридичні особи, фізичні особи-підприємці) про спільний обробіток земель.

На сьогодні земельні ділянки Центру підготовки загальною площею 15 664,29 га (Широколанівський загальновійськовий полігон І категорії – 10 353,56 га, Києво-Олександрівський авіаційний полігон – 5 310,73 га) використовуються для вирощування сільськогосподарських культур та риби приватними суб'єктами

господарювання на підставі договорів про спільний обробіток землі. Загальна кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють обробіток землі, становить – 12, в тому числі: ТОВ «Варяг» – 1058,68 га, ФГ «Алеся» – 1730,6 грн., ФОП «Кацан В.М.» – 122,76 грн., ФОП «Панько В.О.» – 233,54 га, СФГ «Волощакевич» – 4761,77 га, ТОВ «ЛАН» – 1010,52 га, ТОВ «НИВА» – 177,58 га, ПП «Д.І.М.» – 617,31 га, ТОВ «Трихатське-Агро» – 245,53 га, ФОП «Ужакін Є.Л.» – 435,96 га, ТОВ «СГВП «СОЛОХА-П» – 5000 га, ТОВ «Маркет-Агро» – 269,8 га.

Вартість використання 1 га земель сільськогосподарського призначення (ріллі) під вирощування сільськогосподарської продукції розраховується, виходячи із нормативної грошової оцінки земель по регіону. За даними Головного управління Держгеокадастру в Миколаївській області вартість 1 га ріллі з врахуванням коефіцієнту індексації на 01.01.2016 року складає: по Веселинівському району – 28 617,2 грн., по Миколаївському району – 28 406,7 грн.

Тобто, по Веселинівському району – $28\,617,2 * 0,08 = 2\,289,38$ грн., по Миколаївському району – $28\,406,7 * 0,08 = 2\,272,54$ грн.

Відповідно до довідки Головного управління Держгеокадастру в Миколаївській області від 12.02.2016 № 697/757-мр/701: $36\,063,37 * 0,08 = 2\,885,07$ грн.

Таким чином, враховуючи проведений аналіз, розрахунки та ризики, можна зробити висновок, що вартість використання 1 га земельної ділянки має бути не нижче 1 600,00 грн., а не 740,00 грн. за 1 га земельної ділянки спільної обробки та 147,98 грн. за ведення господарської діяльності на 1 га водойм як відбувається станом на сьогодні.

При перевірці Центру підготовки згідно розрахунків у 2015 році від використання водойм полігону по вирощуванню риби **було недоотримано додаткового прибутку на суму 70 562,03 грн.**, та є ризики недоотримання коштів за користування земельними ділянками суб'єктами господарювання при вирощуванні сільськогосподарської продукції **у 2016 році на загальну суму 1 760 825, 59 грн.**

Військовою прокуратурою Південного регіону України за результатами проведених вивчень у 2015 – 2016 роках пред'явлено 15 позовів прокурора та визнано договори недійсними, провадження в 1 справі закінчено у зв'язку із закінченням строку дії договору.

Враховуючи, що після визнання договорів недійсними правових підстав для використання земель полігонів сторонніми суб'єктами господарювання не було, подальше засівання та вирощування зернових культур засвідчує про самовільне захоплення земельних ділянок полігонів, тобто про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 197¹ Кримінального кодексу України.

Проте, незважаючи на визнання в судовому порядку договорів про спільний обробіток землі і додаткових угод до них недійсними, **командуванням військової частини А1890, а саме начальником Центру підготовки полковником Микулою Ігорем Михайловичем**, вже на протязі 2016 року було незаконно укладено 6 додаткових угод до договорів, визнаних недійсними, а також 2 нових договори про спільний обробіток землі, що встановлено комісією Міністерства оборони України під час проведення нею перевірки дотримання вимог чинного

законодавства щодо укладання командуванням військової частини А1890 вказаних договорів в червні 2016 року.

Також військовою прокуратурою Південного регіону України проводиться вивчення за фактом ухилення полковником Микулою І.М. від сплати земельного податку, передбаченого статтею 278.2 Податкового кодексу України, за земельні ділянки полігону, які використовувалися для здійснення господарської діяльності на підставі зазначених договорів. За результатами вивчення має бути прийняте правове рішення за статтею 212 Кримінального кодексу України.

За фактами незаконної передачі службовими особами військової частини А1890 земель оборони для вирощування сільськогосподарської продукції та зловживання ними службовим становищем під час використання отриманих на підставі вказаних договорів коштів органами військової прокуратури Миколаївського гарнізону Південного регіону України 15.10.2015 року порушено кримінальне провадження за ч. 2 ст. 364 КК України, досудове розслідування в якому на даний час триває.

В порушення вимог пункту 7.11. Положення про фінансове господарство військової частини Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 12.11.2010 № 590 в журналі обліку договорів військової частини, вказані додаткові угоди зареєстровані не були (інв. № р3227/118 від 01.01.2016). Зазначене свідчить про наявність ознак перевищення повноважень військовою посадовою особою.

Крім того, посадовими особами військової частини А1890 ці землі були передані в строкове користування іншим особам без належного економічного обґрунтування.

У подальшому факт заниження вартості користування (спільної діяльності) на землях оборони підтверджувався звітами фінансового аудиту від 25.02.2014 року (встановлено невідповідність плати у 256,56 грн. за 1 га мінімальним цінам орендної плати) та від 31.03.2015 року (встановлено факт не проведення щорічного оцінювання (індексації) ціни внесків спільної діяльності відповідно до умов договору).

Наказом Міністерства оборони України № 334 від 30.06.2016 року було призначено службове розслідування до 18 липня 2016 року за вищенаведеними фактами на чолі з заступником начальника управління проведення службових розслідувань ГУ Військової служби правопорядку Збройних Сил України полковником Строканем І.В., з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційних правопорушень начальником Центру підготовки полковником Микулою І.М.

За наявною інформацією, полковника Микулу І.М. до відповідальності притягнуто не було, більш того зараз він готується поступати до Академії Збройних Сил України з метою просування по службі та отримання нового звання. Безкарність дій Микули І.М. свідчить про його корупційні зв'язки з вищими керівними працівниками Міністерства оборони України, які не вживають заходів до відновлення законності і самі зацікавлені в отриманні корупційної вигоди від незаконної експлуатації державних земель України.

Згідно з висновками Південного територіального управління внутрішнього аудиту та контролю Міністерства оборони України, внаслідок порушення

службовими особами військової частини А1890 вимог законодавства щодо передачі земель оборони у користування іншим особам на умовах оренди та сплати податків, **державі заподіяно шкоду на суму понад 10,00 млн грн.**

Таким чином, посадовими особами військової частини А1890 в порушення вимог статей 22, 42 Закону України «Про запобігання корупції» та іншого антикорупційного законодавства, неправомірно використано свої службові повноваження та незаконно надано переваги певному колу юридичних і фізичних осіб, які виразилися у заниженні від вартості використання земель державної власності, звільненні від сплати земельного податку тощо. Фактично такі рішення приймалися особою, яка укладала договір від імені військової частини, на власний розсуд, використовуючи дискреційність повноважень. Процес розрахунків доходів від спільної діяльності нормативно не врегульований, що створює чинники для зловживань.

Більше того, командуванням військової частини А1890 допускались порушення статей 45, 48, 56 Бюджетного кодексу України та пунктів 19, 48 постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, а саме укладались із комерційними підприємствами договори переводу боргу, внаслідок чого до **Державного бюджету України (на казначейські рахунки) не надійшло коштів на загальну суму 2,10 млн грн.** за використання суб'єктами господарювання земель оборони у сільськогосподарських цілях. За вказаними фактами військовою прокуратурою Південного регіону України 29.01.2016 року зареєстровано кримінальне провадження за ч. 2 ст. 364 КК України.

06 вересня 2016 року відбулася нарада за головуванням заступника Міністра оборони України генерал-лейтенанта Павловського І.В. з питань організації роботи щодо ведення господарської діяльності із вирощування сільськогосподарської продукції на земельних ділянках землекористувачів Міністерства оборони України та укладанню договорів спільної обробки землі

За результатами наради було розроблено Методичні рекомендації щодо укладання договорів (примірний Договір додається) спільної обробки землі з вирощування сільськогосподарських культур на земельних ділянках землекористувачів Міністерства оборони України, які містять ряд корупційних положень. За Методичними рекомендаціями укладення Договору здійснюється після проведення відповідного конкурсу, який також має ряд зауважень та не відповідає вимогам прозорості, зокрема щодо опублікування інформації про проведення та результатів конкурсу на офіційному веб-сайті Міністерства оборони України (конкурс має проходити через електронну систему публічних закупівель «ProZorro»), організаторів конкурсу (наразі це квартирно-експлуатаційний відділ, частина (району) на обліку якого перебуває земельна ділянка), складу конкурсної комісії (без залучення громадськості), прийняття рішень про визначення переможця конкурсу.

15 вересня 2016 року відбувся виїзд до Центру підготовки комісії щодо розірвання попередніх та надання рекомендацій для можливості укладання нових договорів спільної обробки землі з вирощування сільськогосподарських культур на землях оборони Міністерства оборони України.

Враховуючи вищевикладені факти та широкий резонанс справи, вважаю, що на даний час існує реальна загроза повторного самовільного захоплення

службовими особами військових частин земель військового полігону, у зв'язку з чим, з метою упередження вказаних незаконних та протиправних дій, відповідно до Закону України «Про статус народного депутата України», –

ПРОШУ:

1) Провести всебічну та об'єктивну перевірку вказаних фактів. Справу прошу взяти під Ваш особистий контроль.

2) Здійснити кваліфікацію правопорушень вчинених посадовою особою начальником Центру підготовки полковником Микулою Ігорем Михайловичем, які мають ознаки кримінальних правопорушень передбачені статтями 364, 367, 368 Кримінального Кодексу України, з відповідним внесенням відомостей до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань.

Додатки: на 26 арк.

1) Протокол наради з питань організації роботи щодо ведення господарської діяльності із вирощування сільськогосподарської продукції на земельних ділянках землекористувачів Міністерства оборони України та укладанню договорів спільної обробки землі від 06 вересня 2016 року на 4 арк. в 1 примірнику;

2) Методичні рекомендації щодо укладання договорів спільної обробки землі з вирощування сільськогосподарських культур на земельних ділянках землекористувачів Міністерства оборони України на 7 арк. в 1 примірнику;

3) Договір про спільний обробіток землі від 20 лютого 2012 року № 63 на 10 арк. в 1 примірнику;

4) Примірний ДОГОВІР до Методичних рекомендації щодо укладання договорів спільної обробки землі на 6 арк. в 1 примірнику.

З повагою
Народний депутат України

Вадатурський А. О.

(пов 328)